

EI MERCAT DE SANT ANTONI INICIA LA SEVA REMODELACIÓ

DESEMBRE 2008

INICI DE LA MODERNITZACIÓ I REFORMA DEL MERCAT DE SANT ANTONI

L'històric mercat de Sant Antoni, que acaba de celebrar els seus 125 anys, comença el gener de 2009 els treballs de reforma, rehabilitació i modernització integral. Els treballs, dirigits per l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona (IMMB) segons el projecte guanyador del Taller Ravetllat-Ribas, permetran dotar-lo de noves instal·lacions logístiques, nous serveis, i una nova configuració comercial que ampliarà les especialitats actuals. A més, els veïns recuperaran els patis interiors del mercat com a places públiques.

El Mercat de Sant Antoni, està constituït per 3 mercats diferents: El Mercat del Fresc, el Mercat dels Encants i el Dominical del Llibre. És **el més gran** de Barcelona, amb una superfície total de 12.100 m². i una superfície comercial de 5.214 m².

Planificat per l'Urbanista de l'Eixample Ildefons Cerdà, va ser concebut per abastir tota la ciutat. L'alcalde Rius i Taulet va permetre obrir mercats a les diverses viles veïnes, fet que va marcar especialment Sant Antoni, que va quedar sobre dimensionat de bon principi.

El Mercat de Sant Antoni, que dóna nom al barri, és un dels pols d'atracció més importants de la zona i, amb la seva reforma, es redimensionarà de manera que es racionalitzi el mix comercial.

La modernització amplificarà la potencia comercial del mercat, els beneficis i les interaccions amb el seu eix comercial, el barri i la ciutat. Concretament, es passarà pràcticament a **30.000 m² de superfície edificada**, i a **15.000 m² de superfície comercial**. Així, el mercat de fresc doblarà en extensió l'actual Santa Caterina o quadruplicarà La Barceloneta.

Es tracta d'un referent no solament pel barri sinó també per tota la ciutat i actua com a pont generador de cohesió social i integració entre els districtes de l'Eixample i Ciutat Vella.

EL FUTUR MERCAT DE SANT ANTONI

El projecte de remodelació i modernització el Mercat de Sant Antoni, dirigit pel **Taller d'Arquitectura Ravetllat-Ribas**, pretén potenciar les peculiars característiques de l'edifici existent, tot reordenant la seva distribució, dotant-lo de nous serveis per a comerciants i clients a l'alçada del XXI i fent-lo molt més accessible.

El Projecte definitiu d'execució de la remodelació del Mercat de Sant Antoni i de construcció dels mercats provisionals va ser atorgat en concurs públic al Taller d'Arquitectes Ravetllat-Ribas en data 19 de desembre de 2007.

Principals actuacions físiques:

- La **rehabilitació integral de l'edifici** tindrà present el seu caràcter monumental i històric, restaurant els seus elements (tant estructurals com de tancament), i retornant, com en el cas de la coberta, als materials originals (ceràmica vidriada).
- Es mantindran les vuit entrades actual, però fent-les visibles dels del carrer, alhora que **s'enderrocarà l'actual mur exterior**, convertint els 4 patis interiors en autèntiques places d'ús públic.
- Es preveu l'**excavació de 3 nivells**, que permetran dotar comercialment i de serveis al nou equipament modernitzat. A la planta -1 hi haurà un vestíbul central que actuarà de distribuïdor cap als locals comercials. I a les plantes -2 i -3 es crearà un aparcament per al públic, de més de 300 places, i magatzems per als comerciants
- Sota l'emplaçament actual del Mercat de Sant Antoni es troben algunes restes arqueològiques pertanyents a la muralla medieval de la ciutat de Barcelona. La modernització del mercat permetrà excavar, identificar i catalogar, si s'escau, aquestes restes del Baluard de Sant Antoni, construït durant el segle XVII. S'ha previst que la necessària realització d'identificació i preservació de les restes no interfereixi en el calendari de la remodelació del mercat. En cas que les troballes siguin de relleu, hi ha la possibilitat que es creï un Centre d'Interpretació Arqueològica, que permetria visitar-les, com en el cas de Santa Caterina.

Principals actuacions comercials

- L'interior del mercat es modernitzarà totalment. Es faran parades noves que oferiran gran quantitat de productes nous i variats, i s'ubicarà el mercat d'aliment fresc a la mateixa àrea on es troba actualment.
- Els comerços del Mercat dels Encants, quedaran inclosos dins de l'edifici actual, tot seguint el perímetre del mercat com un passadís de venda no alimentària i per tant deixaran de situar-se en l'exterior. Aquest és un dels canvis més importants, ja que integrarà l'oferta del mercat i s'eliminaran totes les operacions logístiques de muntatge i desmuntatge de parades i de moviment de mercaderies, que històricament han suposat un problema per comerciants i veïns.
- El Dominical del Llibre es mantindrà a la mateixa àrea.

La modernització ampliarà la potència comercial del mercat, beneficiant tot el barri, i les interaccions amb el seu eix comercial, i la ciutat.

El mercat provisional d'alimentació, estarà ubicat entre els carrers Comte d'Urgell i Villarroel, i el dels Encants en el tram entre la Plaça Pes de la Palla i el carrer de Casanova.

El Mercat del Llibre Dominical mantindrà, de moment, la seva ubicació exterior pels voltants del mercat.

Les obres de construcció dels mercats provisionals de Sant Antoni, s'han adjudicat provisionalment a **UTE DRAGADOS, S.A - TAU ICESA**,

Aquestes estructures disposaran de magatzems, i espais per a la recollida selectiva de brossa. També disposaran de climatització, i de tot el necessari per tal de garantir el servei que ara presta el mercat a clients i comerciants

La seva construcció durarà fins passat l'estiu i un cop finalitzada s'hi traslladaran els comerciants del mercat d'alimentació i els dels Encants de Sant Antoni.

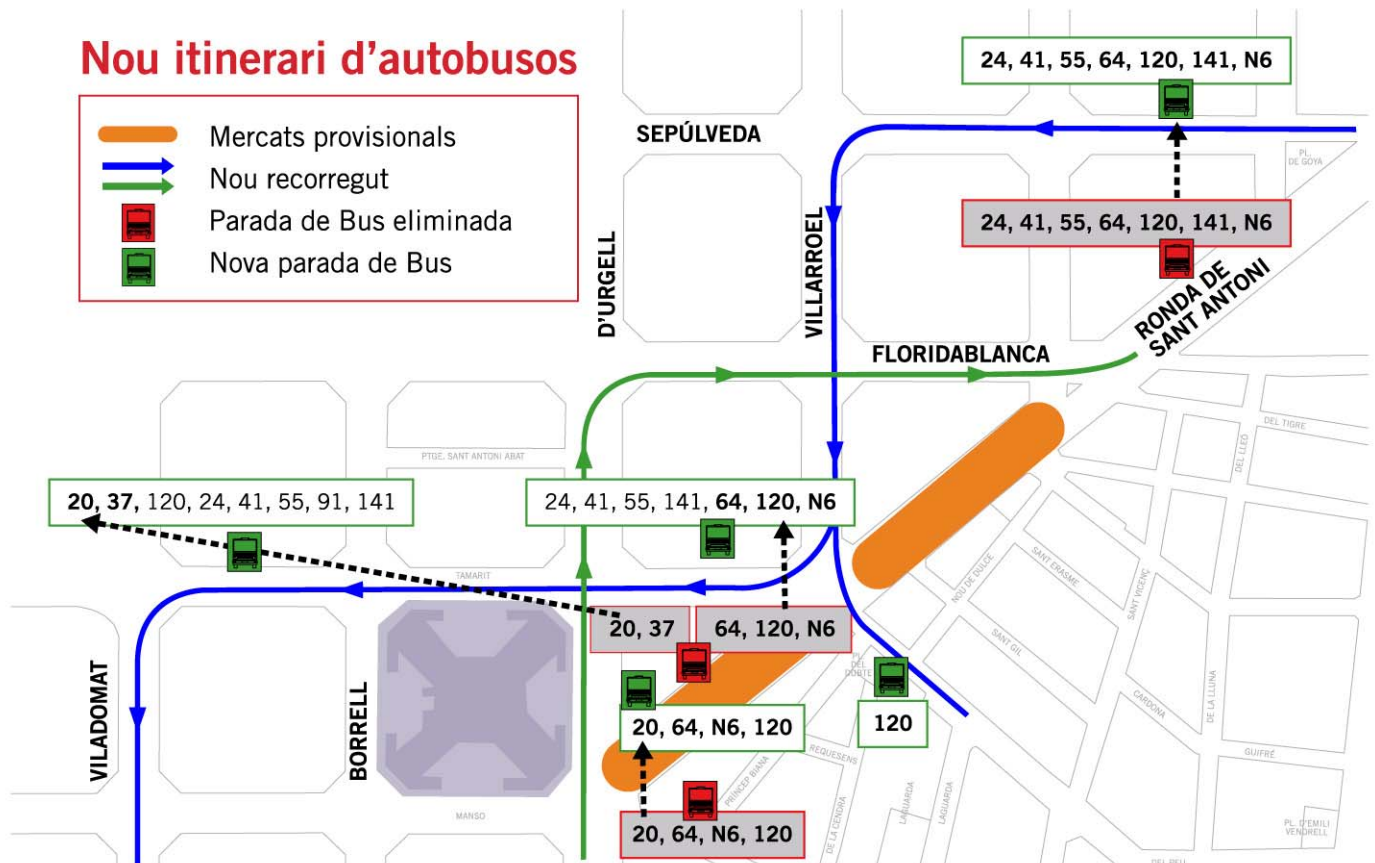
MERCAT FRESC	2.490 m ²	270 establiments aprox.
MERCAT ENCANTS	2.086 m ²	250 establiments aprox.
TOTAL MERCAT PROVISIONAL	4.576 m²	

El mercat Dominical del Llibre mantindrà 280 establiments aproximadament.

CANVIS EN LA MOBILITAT

La instal·lació dels mercats provisionals convertirà el tram de la Ronda de Sant Antoni, entre els carrers de Floridablanca i Urgell, en una zona de vianants restringida al pas del vehicles. El trànsit del transport públic i dels cotxes es desviarà pels carrers més propers.

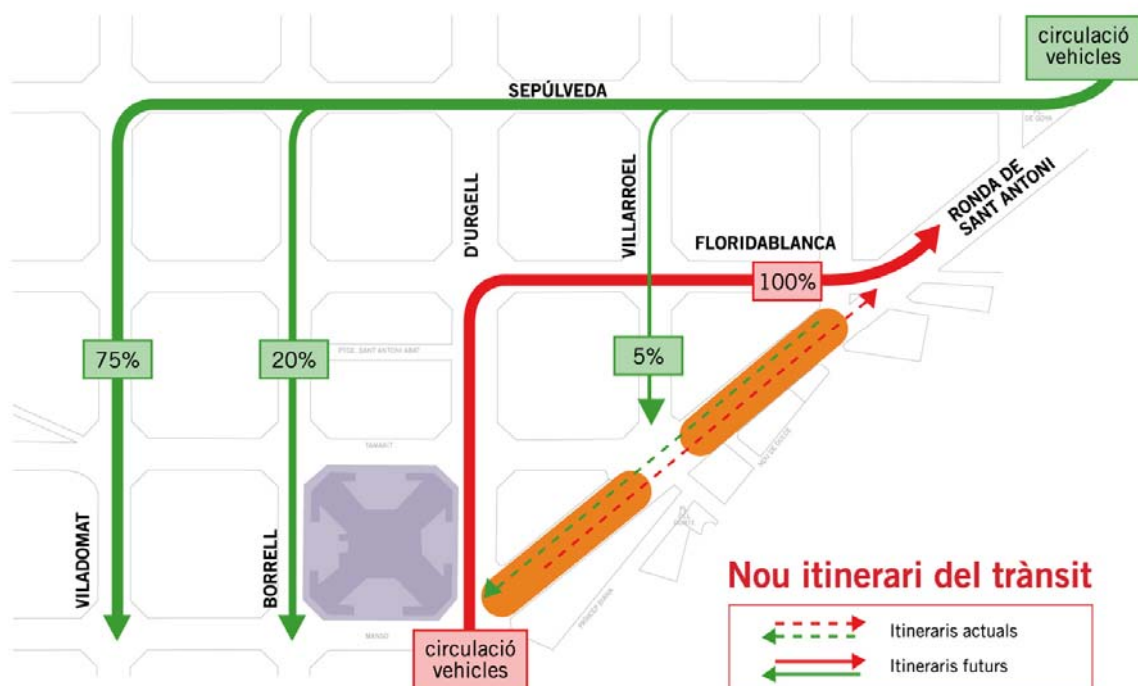
Canvis en la circulació dels autobusos

Les línies dels autobusos que tenen el seu recorregut en sentit mar per aquest tram de la Ronda de Sant Antoni, es desviarán i baixaran pels carrers de Sepúlveda i Urgell fins el carrer de Tamarit per on continuaran amb el seu recorregut habitual.

Les parades d'autobús situades actualment en aquest tram es traslladaran als carrers més propers del seu nou recorregut

Canvis en la circulació del trànsit

Els cotxes que circulen en sentit mar es desviaran pel carrer Sepúlveda i podran baixar pels carrers de Borrell i Viladomat. I els que circulen en sentit muntanya podran pujar per Urgell i girar a la dreta per Floridablanca recuperant així la Ronda de Sant Antoni.

L'OBSERVATORI: UN PROJECTE INNOVADOR I PARTICIPATIU PEL NOU MERCAT DE SANT ANTONI

La modernització del mercat de Sant Antoni compta amb la participació dels seus comerciants des de l'inici del projecte. El projecte escollit compta amb l'aprovació i suport tant de comerciants del mercat com del seu entorn comercial, agrupat en el SAC. Per tal de garantir la qualitat de la informació que generin les obres durant tot el temps que durin els treballs, l'IMMB ha creat un Observatori, format per representants de les forces vives del barri de Sant Antoni.

L'Observatori ha iniciat els seus treballs endegant un estudi, que realitza l'Institut Cerdà per mesurar l'impacte del projecte de reforma del Mercat sobre els seus comerciants i clients, i també sobre els veïns i comerços de la zona. L'estudi permetrà valorar, al llarg de la reforma, els resultats i transformacions de la vida econòmica del mercat i del barri, i les energies que generi.

- ✓ Conèixer l'evolució de l'impacte que tindrà la reforma del mercat de Sant Antoni en els següents col·lectius:
  - Ciutadans.
  - Operadors del mercat.
  - Comerciants i establiments de l'àrea d'influència.
- ✓ Es tracta d'un projecte de llarga durada que es desenvoluparà en el període 2008-2012.
- ✓ L'anàlisi de l'evolució de l'impacte de la reforma vindrà dividit en tres parts diferenciades:

Baròmetre del clima de confiança

Caracterització de l'impacte econòmic de la reforma

Llibre: la història de la reforma del Mercat de Sant Antoni

Baròmetre del clima de confiança

- Conèixer semestralment, durant el període 2008-2012 d'execució de la reforma, i durant el primer any de funcionament del nou mercat:
  - Conjunt d'indicadors per a la mesura del **clima de confiança dels agents implicats** (botiguers, operadors del mercat, ciutadans, etc.)
  - Indicador de l'**evolució de la percepció de l'estat present i futur del nou mercat**.
- Amb aquesta eina s'aconseguirà:
  - **Identificar tendències** en la confiança i opinió dels agents implicats.
  - **Avaluar l'impacte** de les accions que es portin a terme.

Caracterització de l'impacte econòmic de la reforma

- Determinar l'**impacte econòmic** de la reforma.
- **Analitza**r l'**impacte directe, indirecte i induït** generat per la reforma en la seva àrea d'influència.
- Realitzar un seguiment de l'**evolució de les inversions** generades per iniciativa privada / pública en els comerços i altres agents dins l'entorn pròxim al mercat.

Llibre: la història de la reforma del Mercat de Sant Antoni

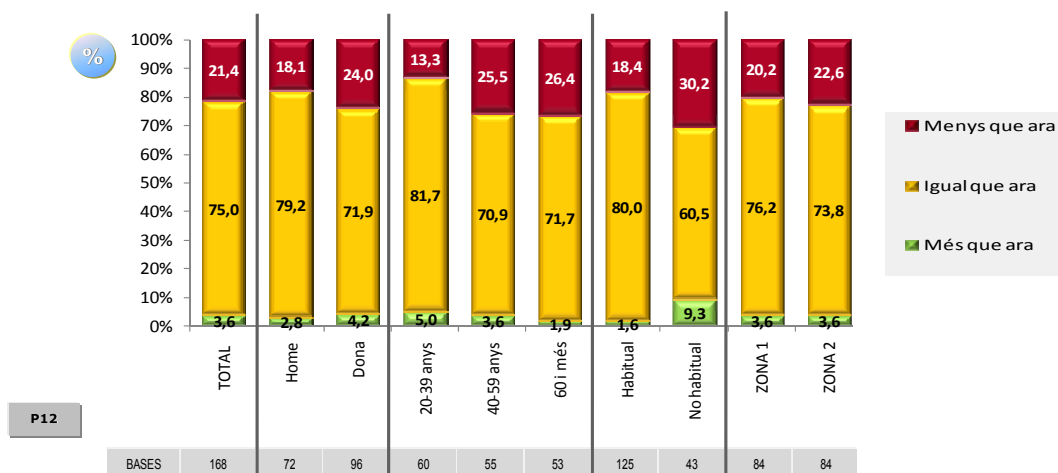
- Plasmar el procés de transformació del mercat i del seu entorn, mitjançant tres fases:
  - **Butlletí anual** on es pugui visualitzar:
    - L'evolució de la reforma.
    - Confiança i opinions dels agents implicats.
    - Impacte econòmic.
    - Comentaris més significatius.
  - **Llibre**: Recollirà el procés complet.
  - **Case Study**: document de referència en el sector.

El passat 22 d'octubre va tenir lloc la primera reunió de la Comissió de Seguiment d'aquest estudi constituïda pels presidents dels tres mercats que formen Sant Antoni (el Mercat de Fresc, el dels Encants i el Dominical del Llibre), i representants dels veïns i entitats del barri, en la qual l'Institut Cerdà va avançar els primers resultats obtinguts dels quals en podem extreure les següents conclusions en el que fa referència a la reforma del Mercat de Sant Antoni:

1. La majoria del clients declaren que les obres del mercat no afectarà els seus hàbits de compra.

Mentre es du a terme l'obra, creu que anirà a comprar més, igual o menys del que hi va ara? *
- Per sexe, edat, freqüència de compra al mercat i zona d'influència-

P12

BASES

* Per al càlcul de resultats no s'han tingut en compte les respostes d'aquells enquestats que mai compren al Mercat i la no resposta.

2. Valoració positiva de la reforma del mercat.

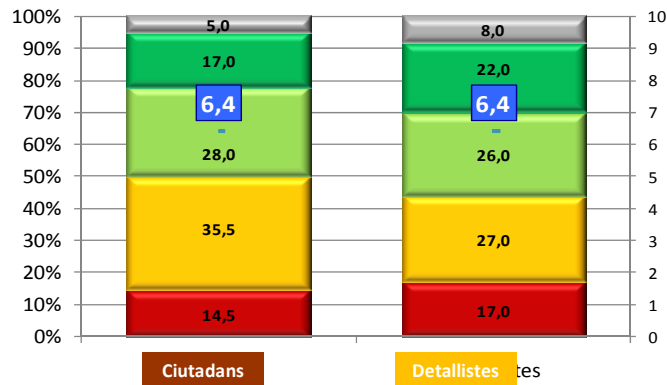
Ciudadans

VALORACIÓ DE LA REFORMA DEL MERCAT

Valoració (escala del 0 al 10) de la reforma que es durà a terme entre el 2008 i el 2012 del Mercat

Detallistes

P10 Ciudadans
 P9 Detallistes

BASES

200

100

125 ANYS DE MERCAT

El Mercat de Sant Antoni ha celebrat l'any 2008 el seu 125è aniversari. Va ser projectat per l'arquitecte municipal Antoni Rovira Trias entre els anys 1872 i 1882, i construït per la Maquinista Terrestre i Marítima. Va ser el primer mercat fora de les muralles.

Inaugurat el setembre del 1882 per l'Alcalde Rius i Tauler, el mercat respon a la idea d'Ildefons Cerdà de construir un mercat a l'entorn de la que fou la porta de Sant Antoni a l'antiga muralla, just quan es traçava el Pla de l'Eixample de Barcelona i davant la necessitat de dotar aquesta zona d'un centre de proveïment alimentari.

Més tard, les voreres del seu perímetre i els carrers de l'entorn van ser ocupats per parades d'articles no alimentaris, donant a lloc als Encants de Sant Antoni i al Mercat Dominical del Llibre. Als anys vint del segle passat es va instal·lar la marquesina metàl·lica que ressegueix el contorn del mercat.

Actualment, es compon de tres mercats en un: a l'interior, el d'alimentació; a l'exterior, els Encants d'objectes no comestibles quatre dies a la setmana; i els diumenges, dedicat al llibre vell, el conegut Dominical del Llibre.

PROJECTE DE RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA. SANT ANTONI: MERCAT I MEMÒRIA

Amb motiu dels 125 anys del Mercat de Sant Antoni, l'Escola Massana ha iniciat un projecte artístic de recuperació de la memòria històrica del que és el mercat més gran i uns dels més antics de Barcelona. Aquest singular projecte pretén preservar el ric patrimoni del mercat de Sant Antoni, tot buscant la participació dels comerciants, clients i veïns del Barri.

L'objectiu del projecte és enregistrar l'experiència de proximitat, d'allò quotidià, la seva memòria, atenent la singularitat i la identitat del Mercat de Sant Antoni, a partir d'un diàleg amb el lloc, les persones i les coses. És a dir, a partir d'una estreta vinculació amb el context, i endegant un projecte compartit amb el teixit social del barri, comerciants del mercat, clients i veïns. El mercat, com a plaça pública i generador de barri, és molt més que un espai comercial.

El projecte es desenvolupa a partir de varies col·laboracions i "in situ" en el mateix Mercat de Sant Antoni.

El projecte en la seva fase de recerca i creació s'inicia el gener de 2007 i es desenvolupa tant en fase de recerca i creació com en fase de producció durant l'any 2008. El projecte "in situ" acabarà quan l'activitat del Mercat de Sant Antoni es traslladi al mercat provisional i comencin les obres de remodelació, any 2009.

La intenció és la de poder mostrar tot el treball realitzat durant aquest període en el mateix Mercat just abans de l'inici de la remodelació. I, posteriorment, iniciar una darrera fase de post-producció, publicació i difusió del projecte.

El “Projecte Mercat de Sant Antoni_Mercat i Memòria” contempla la producció dels següents treballs:

1) Escenaris de participació_Mercat i Memòria.

Actualment estan en funcionament els **Escenaris** de participació amb el suport econòmic de l'**IMMB**. Aquesta activitat consisteix en la instal·lació de 6 pissarres repartides per la superfície de la planta del mercat, on es transcriuen periòdicament converses i vivències tant dels comerciants com dels clients dels mercat, prèviament enregistrades.

2) Postal de participació_Mercat i Memòria.

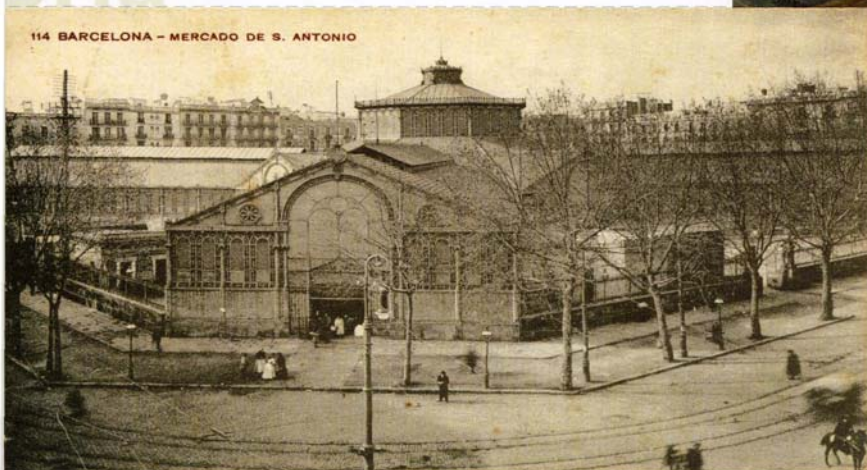
Durant el més d'octubre s'han editat unes **5.000 postals** amb una fotografia antiga del mercat que es repartiran des de les parades, mitjançant les quals es demanarà als clients que aportin fotografies, llibres o material antic del mercat. Tot el material recopilat serà fotografiat i exposat posteriorment abans del tancament de mercat per a la seva reforma.

Mercat i Memòria

Mercat de Sant Antoni_125è aniversari

114 BARCELONA - MERCADO DE S. ANTONIO

El mercat, com a plaça pública i generador de barri, és molt més que un espai comercial. **Mercat i Memòria** forma part d'un projecte artístic que dirigeix la mirada al dia a dia del Mercat de Sant Antoni de Barcelona en un moment previ a la seva remodelació. El projecte vol atendre la singularitat i la identitat del Mercat tot comptant amb la participació i la complicitat de comerciants, treballadors, clients i veïns. Amb ells es dona veu a la memòria del Mercat de Sant Antoni en un moment assenyalat en què coincideixen el 125è aniversari del Mercat i la seva imminent reforma.

Mercat de Sant Antoni_125è aniversari

3) Col·lecció de cartells_Mercat i Memòria.

També està previst editar uns **cartells** amb diferents imatges del mercat per repartir gratuïtament als clients dins del mateix recinte, en diversos dies.

4) Vídeo_Mercat i Memòria.

Projecte final Audiovisual: remodelació del mercat any 2009.

Per finalitzar les activitats commemoratives del 125è aniversari del mercat i coincidint amb la seva remodelació, unes setmanes abans del seu tancament es vol realitzar una exposició audiovisual que consistirà en el següent:

- Mostra fotogràfica de tot el material recopilat de fotografies i llibres antics.
- Projecció dels vídeos que s'han anat enregistrant durant l'any a les 6 Pissarres-Escenaris de participació.

CAMPANYA INFORMATIVA

La reforma i modernització del Mercat de Sant Antoni, suposa un projecte emblemàtic de gran envergadura i repercussió que afectarà, no tant sols als veïns i comerciants del barri, sinó a la seva mobilitat.

Es per això que des del Departament de Comunicació de l'IMMB, fem una campanya de comunicació als veïns i comerciants de la zona, on es comunicaran tant l'inici de la construcció dels dos Mercats provisionals de Sant Antoni, com el canvi en la circulació del trànsit que aquest fet provocarà.

A aquest efecte es realitzaran els següents actes de comunicació:

- **Bustiada d'un Informercats** especial a veïns i comerciants de l'àrea d'influència del mercat. Informarà sobre com serà el nou mercat de Sant Antoni, la instal·lació dels Mercats Provisionals i els canvis de trànsit que aquest fet provocarà en el tram de la Ronda de Sant Antoni que es vegi afectat. Es farà just abans de Nadal.
- **Avís d'escala** pels edificis de l'àrea d'influència del Mercat. Informarà de la construcció dels Mercats Provisionals i com afectarà la seva ubicació en la circulació del trànsit. Es farà just després de Reis.
- **Flyer** informatiu que es repartirà al Mercat de Sant Antoni i a punts estratègics (parades d'autobusos, sortides de metro, etc...), recordant la imminent construcció dels Mercats Provisionals i els canvis en la circulació del trànsit de la zona afectada. El repartiment es farà uns dies abans del tall de trànsit per iniciar la construcció dels mercats provisionals.
- A la **pàgina web de Mercats de Barcelona** www.bcn.cat/mercatsmunicipals (al baner que s'ha fet específicament pel Mercat de Sant Antoni) es penjarà tota aquesta informació, on també s'anirà informat del curs de les obres del Mercat.